Lesnícky náučný chodník v lokalite Malý Borkút

Kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Geomorfologická jednotka:	Šarišská vrchovina
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus MHD Prešov, Borkút; bus MHD Prešov, Priecestie alebo vlak Haniska pri Prešove a pešo k západu po modrej turistickej značke k rázcestiu so žltou značkou 430 m
Východisko:	Haniska, vstupný areál Lesoparku Borkút
Trasa:	Haniska, v rámci areálu Lesoparku Borkút
Dĺžka, prevýšenie:	0,9 km, prevýšenie 35 m
Čas prechodu:	0,5 h
Počet zastávok:	6
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Čiastočne je trasa zhodná so žltou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2014

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave, niektoré počmárané (2023).

Textový sprievodca: nie je; na stránke zriadovateľa – Technických služieb mesta Prešov – sú voľne dostupné obrázky panelov > .PDF

Kontakt: Technické služby mesta Prešov, a. s., Bajkalská 33, 080 01 Prešov, tel. 051 / 7711 708

Poznámka: Keďže žiaden z informačných panelov v teréne neobsahuje žiaden názov náučného chodníka, označili sme ho názvom, aký uvádza autorská inštitúcia na svojej stránke.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Haniska. Obec intravilánom priliehajúca k mestu Prešov, asi 5 km na juh od jeho centra, v severnej časti Košickej kotliny na rieke Toryse na úpätí Šarišskej vrchoviny. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1288. Obec patrila viacerým zemianskym rodinám, ktoré postupne zaberali sedliakom pozemky, ktorí tak boli nútení odsťahovať sa alebo upadli na želiarov. Haniska patrila k niekoľkým dedinám Šarišskej župy s výlučne zemianskym obyvateľstvom s malým počtom poddaných a remeselníkov. Významnou udalosťou v dejinách obce bolo roľnícke povstanie v roku 1831, ktoré pripomína pamätník na vrchu Furča z roku 1938 (viac v samostatnom hesle). V rokoch 1971 – 1990 bola obec mestskou časťou Prešova. Obec leží na železničnej trati Košice – Plaveč – Muszyna a neďaleko diaľnice D1. (Pozn. V okrese Košice-okolie existuje rovnomenná, počtom obyvateľov väčšia obec, so železničnou stanicou Haniska pri Košiciach na trati Zvolen – Košice.)

Lesopark Borkút. Súčasť prímestských Mestských lesov Prešov na juh od centra Prešova, resp. západne od Hanisky vo východnom okraji Šarišskej vrchoviny. Sú lesmi osobitného určenia s významnou zdravotnou a rekreačnou funkciou. Rozloha Mestských lesov Prešov na dvoch lesných hospodárskych celkoch (Prešov a Chminianska Nová Ves) je približne 1 330 ha. Fytocenologicky patrí do druhého (bukovo-dubového) a tretieho (dubovo-bukového) vegetačného lesného stupňa. Najrozšírenejšou a zároveň hospodársky najvýznamnejšou drevinou je buk, tvoriaci 60 % porastovej plochy aj zásoby. Ďalšími drevinami, ktoré tvoria hospodársky podiel, sú hrab, dub a jedľa. Lesopark je v správe Technických služieb mesta Prešov, a. s.

Pamätník Východoslovenského roľníckeho povstania. Monumentálne súsošie na prevažne zalesnenom vrchu Furča (307 m n. m.) v okrajovom svahu Šarišskej vrchoviny západne od Hanisky postavené v roku 1938 na pamiatku Východoslovenského roľníckeho povstania z roku 1831. Účasťou 40 tisícov obyvateľov 150 obcí štyroch východoslovenských žúp bolo najväčšou z početných protifeudálnych vzbúr poddaných v Uhorsku v 19. storočí. Bezprostredným impulzom povstania v období neúrody (a chudoby) a revolučného vrenia v Európe boli preventívne opatrenia proti cholerovej epidémii spojené s obmedzeniami (pohybu, nútená dezinfekcia), ktoré boli ľudu nepochopiteľné. Po potlačení povstania bolo 119 účastníkov popravených a okolo 4 000 potrestaných či uväznených. Pomník je dielom akademického sochára Jozefa Pospíšila a architekta Čeňka Vořecha. Na vysokom kamennom valcovom pylóne stojí 4,2 m vysoká bronzová socha víťazne kráčajúceho muža s ratolesťou vo vztýčenej ruke. Postavy siedmich povstalcov z pieskovca (vysokých až 3,2 m) v jej podnoží symbolicky znázorňujú všetky skupiny účastníkov povstania. Celková výška pamätníka, prístupného kamenným schodiskom, je 20 m. Z odlesneného vrcholu je výhľad. Pamätník je národnou

kultúrnou pamiatkou.

Ekopark Holá hora. Voľnočasové zariadenie v centre Prešova na Botanickej ulici zamerané na environmentálnu výchovu. Vznikol transformáciou z pôvodnej Stanice mladých prírodovedcov, ktorá vznikla pod správou vtedajšieho Domu pionierov a mládeže v roku 1969. V roku 1993 bolo založené Ekocentrum Holá hora. V Ekoparku rastú cudzokrajné dreviny a kríky (magnólia, rododendron, kryptoméria japonská, sofora japonská, vajgélia ružová, céder atlaský...). Súčasťou areálu je secesná vila, ktorá bola postavená na začiatku 20. storočia. Ponuku ekovýchovných programov pre školy tvoria tri moduly. Prvý obsahuje činnosti, ktoré sú spojené s problematikou ochrany životného prostredia, triedenia a následnej recyklácie odpadov. V druhom module ide o priblíženie lesa vo všetkých jeho podobách a oboznámenie sa s prácou lesníka. Tretí modul je zameraný na poľnohospodárstvo, na práce na poli, starostlivosť o úžitkové zvieratá, liečivé rastliny a cestu od zrnka obilia ku chlebu. Jednotlivé moduly obsahujú edukačné hry, interaktívne zážitkové učenie, prvky lesnej pedagogiky, športové aktivity prepojené s zážitkovým učením, ktorých opis a náplň sú spracované osobitne pre jednotlivé vekové kategórie (materské, základné školy – prvý stupeň, základné školy – druhý stupeň a stredné školy). V ekoparku sa konajú kultúrne podujatia pre verejnosť s environmentálnou tematikou, je v ňom i malá zoo. Prevádzkovateľom Ekoparku Holá hora sú Technické služby mesta Prešov, a. s., prevádzka Mestských lesov. Individuálnym návštevníkom je ekopark prístupný v otváracích hodinách voľne, no pre organizované skupiny za vstupné (v prípade predchádzajúcej telefonickej rezervácie – tel. 0905 804 871 – je vstupné polovičné).

Šarišská vrchovina. Horský celok na východe Slovenska medzi Jarovnicami, Širokým, Drienovskou Novou Vsou a juhozápadným okrajom intravilánu Prešova. Na severozápade až juhu susedí s Bachurňou, Braniskom a Čiernou horou, na východe a severovýchode s Košickou kotlinou a Spišsko-šarišským medzihorím. Ide o rozložité flyšové pohorie s hladko modelovaným pahorkatinovým až vrchovinovým reliéfom s chrbtami na pieskovcoch, dosahujúc max. výšku v západnej časti nad Širokým plošinatým lúčnatým vrchom **Za horou (717 m n. m.)**. V častiach s prevahou ílovcov nad pieskovcami sa vyvinuli brázdy (Širocká, Sedlická a Chminianska). Pri južnom okraji sa vyskytujú mezozoické sedimentárne horniny veporika. Pohorie preteká a odvodňuje riečka Svinka, prameniaca v susednom Branisku, a jej prítoky, len najjužnejšie neveľké plochy patria povodiu tu prameniacich priamych prítokov Hornádu. V území bohato rozčlenenom dolinami potokov s početnými drobnými sídlami sa striedajú plochy s poľnohospodárskym využitím, prevažujúce v západnej, vyššej, no menej členitej časti, s lesmi. Vrchovinou naprieč – spolovice údolím Svinky – vedie diaľnica D1.

Názvy informačných panelov

1. Vítame vás v mestských lesoch
2. Les ako ekosystém
3. Ako rastie les
4. Les a voda
5. Život v lese – biodiverzita
6. Čo ohrozuje les

Žiaden z informačných panelov v teréne neobsahuje žiaden názov náučného chodníka. Panely nie sú číslované.

LES AKO EKOSYSTÉM

MAPY.CZ

MAPY.CZ